

РЕШЕНИЕ

№ 1408

гр. София, 20.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ТО VI-26, в публично заседание на двадесет и седми октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Илиана Станкова

при участието на секретаря Виктория Цв. Каменова
като разгледа докладваното от Илиана Станкова Търговско дело № 20231100900577 по описа за 2023 година

Предявени са кумулативни обективно съединени осъдителни искове с правно основание чл. 55, ал.1, пр. 1 от ЗЗД и чл. 86 ЗЗД.

Ищецът „Н.М.Р.“ ЕООД твърди, че с ответника „Т.Б. Д“ АД е бил в облигационни отношения по два договора за банков кредит, които погасил предсрочно. Твърди, че между страните е уговорена неустойка за предсрочно погасяване в размер на 5 %, но банката начислила такава и върху извършени по договорите плащания, съобразно погасителния план, която твърди да е недължима - по договор за кредит от 05.07.2011 г. на сумата от 83850,45 евро и по договор от 13.06.2012 г. – в размер на 9339,50 евро. Ищецът твърди, че тези суми са платени от него на 17.03.2017 г. Сочи, че е предявил частични искове за част от горните суми - за сумата от 41 924,51 евро – недължимо платена неустойка за предсрочно прекратяване на договор за кредит от 05.07.2011 г. и сумата от 4226,58 евро недължимо платена неустойка за предсрочно прекратяване на договор за кредит от 13.06.2012 г., по които искове е образувано т.д. № 616/2020 г. на СГС, ТО, VI – 2 състав и които са уважени изцяло с влязло в сила решение № 261149/19.07.2021 г. Претендира и лихва за забава върху първата главница в размер на 13555,67 евро за забава за периода 29.01.2020 г. до 25.03.2023 г. и върху втората главница в размер на 1366,66 евро за забава за периода 29.01.2020 г. до 25.03.2023 г. Претендира законната лихва и разноси.

Ответникът „Т.Б. Д“ АД оспорва исковите с възражение за погасителна давност.

В допълнителната искова молба ищецът оспорва възражението за погасителна давност, като твърди, че давността започва да тече от отправяне на поканата за връщане на платеното без основание – от дата 29.01.2020 г.,

респ. от датата на подаване на исковата молба по предявения частичен иск – 27.03.2020 г.

Съдът, като съобрази събраните доказателства, достигна до следните фактически и правни изводи:

Основателността на предявените искове с правно основание чл. 55, ал.1, пр първо ЗЗД предполага настъпило разместване на имуществени блага, чрез престиране между страните, без да е имало основание за това.

С влязло в сила решение № 261149/19.07.2021. постановено по т.д. № 616/2020 г. на СГС, ТО, VI – 2 състав са уважени предявените от „Н.М.Р.“ ЕООД срещу „Т.Б. Д“ АД частични осъдителни искове с правно основание чл. 55, ал.1, пр. 1 ЗЗД за сумата от 82 000,00 лева, съставляваща част от общо вземане в размер от 83 850,45 евро /с легова равностойност от 163 997,23 лева/, представляваща заплатена без да е налице основание сума за неправомерно начислена и събрана такса за предсрочно погасяване на остатък от отпуснат кредит с договор от 05.07.2011 г., както и сумата от 10 000,00 лева, съставляваща част от общо вземане в размер от 9339,50 евро /с легова равностойност от 18266,47 лева/, представляваща заплатена без да е налице основание сума за неправомерно начислена и събрана такса за предсрочно погасяване на остатък от отпуснат кредит с договор от 13.06.2012 г.

На основание чл. 298, ал.1 и ал. 4 и чл. 299, ал.1 от ГПК решението влиза в сила между същите страни, на същото основание и по отношение на разрешените с него искания и възражения, като спор разрешен с влязло в сила решение не може да бъде пререшаван.

В т. 2 на тълкувателно решение № 3/22.04.2019 г. о т.д. № 3/2016 г. на ОСГТК на ВКС е прието, че „Решението по уважен частичен иск за парично вземане се ползва със сила на пресъдено нещо относно правопораждащите факти на спорното субективно материално право при предявен в друг исков процес иск за защита на вземане за разликата до пълния размер на паричното вземане, произтичащо от същото право.“ В мотивите по тази точна на тълкувателното решение е посочено, че предвид правоустановяващото и преклудиращото действие на силата на пресъдено нещо е недопустимо в последващия исков процес за остатъка от вземането да се спори относно основанието на вземането, както и че е недопустимо да се разглеждат правоизключващи и правоунищожаващи възражения на ответника. В последващия процес е допустимо да се разглеждат единствено правопогасяващите и правоотлагащи възражения на ответника, касаещи останалата част от вземането.

Предвид изложеното, в настоящия процес следва да се съобрази силата на пресъдено нещо на влязлото в сила решение по частичните искове, като се приеме за установено със сила на пресъдено нещо между страните, че заплатената от „Н.М.Р.“ ЕООД в полза на „Т.Б. Д“ АД на 17.03.2017 г. сума в размер на 83 850,45 евро като такса в размер на 5 % за предсрочно погасяване на задълженията по договор за кредит от 05.07.2011 г. е платена без основание, както и че заплатената от „Н.М.Р.“ ЕООД в полза на „Т.Б. Д“ АД на 17.03.2017 г. сума в размер на 9339,50 евро като такса в размер на 5 % за предсрочно погасяване на задълженията по договор за кредит от 13.06.2012 г. е платена без основание.

Предвид изложеното в полза на ищеца срещу ответника са възникнали

вземания с правно основание чл. 55, ал.1, пр. първо ЗЗД за разликата над първоначално предявените частични искове - за сумата в размер на 81 997,21 лева, левова равностойност на 41 924,51 евро – недължимо платена неустойка за предсрочно прекратяване на договор за кредит от 05.07.2011 г. и сумата в размер на 8266,47 лева, левова равностойност на 4226,58 евро - недължимо платена неустойка за предсрочно прекратяване на договор за кредит от 13.06.2012 г.

По възражението на ответника за погасителна давност.

Съгласно чл. 115, б „ж“ ЗЗД давностния срок спира да тече докато трае съдебния процес относно вземането, а според разпоредбата на чл. 116, б „б“ ЗЗД давността се прекъсва с предявяване на иска, в случай че той бъде уважен. Според чл. 116а ЗЗД /ДВ бр. 42/2018 г./ когато вземането е предявено частично, давността се спира или прекъсва само за предявената част.

Въпросът относно това дали предявяването на частичния иск спира, респ. прекъсва давността по отношение на непредявената част от вземането е разрешен и в т. 1 от тълкувателно решение № 3/22.04.2019 г. от т.д. № 3/2016 г. на ОСГТК на ВКС, в която е прието, че при предявен частичен иск прекъсването на давността настъпва само за онази част от вземането, която е предявена с исковата молба и за която частичният иск е уважен. Непредявената част от вземането остава извън предмета на делото и за нея давността не спира и не прекъсва, а продължава да тече.

По отношение на процесните вземания за главница приложима е общата 5-годишна погасителна давност.

Давността в процесния случай започва да тече по аргумент от чл. 114, ал. 2 ЗЗД от момента, в който вземането е възникнало. С предявяване на исковите на 27.03.2023 г. давността се спира. Съгласно задължителните за съдилищата разяснения, дадени в т. 7 ППВС № 1/1979 г., началният момент на погасителната давност по иск с правно основание чл. 55, ал. 1 пр.1 ЗЗД е моментът на получаването на престацията, извършена без основание. **Процесната искова претенция е за плащане, направено на 17.03.2017 г., а исковата молба е депозирана на 27.03.2023г., към който момент 5-годишният давностен срок е изтекъл.** Този начален момент на давността, по отношение на вземания за връщане на дадено при начална липса на основание, се приема и в практиката на ВКС – Решение № 165 от 02.12.2016 г. по т. д. № 1777/2015 г., Т. К., I Т. О. на ВКС, Решение № 92 от 10.05.2010 г. по гр. д. № 4353/2008 г., Г. К., I Г. О. на ВКС и др.

Предвид изложеното възражението на ответника за погасителна давност се явява основателно, а предявените искове за главните вземания следва да бъдат отхвърлени.

Според чл. 119 ЗЗД с погасяване на главното вземане се погасяват и произтичащите от него допълнителни вземания, макар давността за тях да не е изтекла. Ето защо следва да бъдат отхвърлени и исковите за акцесорните вземания за лихва за забава.

По разноските.

При този изход на делото ищецът няма право на разноски.

Ответникът не претендира разноски по делото.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от „Н.М.Р.“ ЕООД, ЕИК: ***** срещу „Т.Б. „Д“ АД, ЕИК: ***** обективно кумулативно съединени осъдителни искове с правно основание чл. 55, ал.1, пр. първо ЗЗД и чл. 86 ЗЗД за сумата в размер на **41 924,51 евро** – недължимо платена неустойка за предсрочно прекратяване на договор за кредит от 05.07.2011 г. и сумата в размер на **13555,67 евро** лихва за забава за периода 29.01.2020 г. до 25.03.2023 г.; както и за сумата от **4226,58 евро** - недължимо платена неустойка за предсрочно прекратяване на договор за кредит от 13.06.2012 г. и сумата в размер на **1366,66 евро** лихва за забава за периода 29.01.2020 г. до 25.03.2023 г.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____